

Postadres: Postbus 499
8000 AL ZWOLLE
Bezoekadres: Conferentiecentrum
Mennorode
Apeldoornseweg 185
8075 RJ Elspeet
Telefoon: 06 31 684 729
E-mail: secretariaat@synode.gkv.nl
Internet: www.lv-gs2020.nl

Gouda, 20 oktober 2020

Betreft: Algemene brief aan alle kerken inzake synodebesluiten revisieverzoeken man, vrouw en ambt

Waarde zusters en broeders,

Besluiten rond man, vrouw en ambt

Op 4 en 5 september nam de generale synode van Goes 2020 besluiten over de revisieverzoeken inzake man, vrouw en ambt. Bijgaand treft u de besluiten aan.

Verschillende overtuigingen

De synode besloot dat er ruimte blijft voor de overtuiging en praktijk dat ambten voor vrouwen open staan. Zij constateerde dat deze overtuiging vanuit een zorgvuldige omgang met de Schrift is te onderbouwen. Tegelijk sprak de synode uit dat de overtuiging en praktijk dat ambten voor vrouwen gesloten zijn bestaansrecht houdt. Ook deze opvatting kan beargumenteerd worden vanuit een eerbiedige lezing van de Bijbel.

Unanieme besluiten

De afgevaardigden verschillen onderling nog altijd van mening over de openstelling van ambten. Toch zijn de besluiten met algemene stemmen genomen. De afgevaardigden herkenden bij elkaar de zorgvuldige en integere omgang met de Bijbel die van gereformeerden verwacht mag worden. Die omgang bindt samen, ook als verschil van inzicht blijft bestaan. Daarom konden in een sfeer van hartelijke verbondenheid de besluiten eensgezind genomen worden.

Omgaan met verschillen

Het is niet voor het eerst dat op een aangelegen punt ruimte is voor tegengestelde overtuigingen binnen ons kerkverband. Ook bij het onderwerp man, vrouw en ambt heeft de synode geen gewetens willen binden. Beide overtuigingen passen binnen het gereformeerde belijden. Beide overtuigingen zijn ook gebaseerd op een gereformeerde manier van bijbellezen.

Kerkenraden zijn vrij om te bepalen of in hun plaatselijke situatie vrouwen tot de ambten geroepen worden. Het is te verwachten dat beide praktijken zullen voorkomen. Laat ieder gemeentelid en elke kerkenraad dan gehoor geven aan wat God zegt over omgaan met verschillende overtuigingen binnen de kerk. We bouwen op hetzelfde fundament, al doen we dat op verschillende manieren.

Ruimte

De gereformeerde kerken hebben nooit in alles gelijk gedacht. Kerkelijke eenheid is dan ook niet gefundeerd op het hebben van dezelfde meningen. Zij ligt vast in haar Heer, Jezus Christus, en in ons gezamenlijk belijden. Op dat fundament zoeken we samen onze weg. De een loopt aan de linkerkant van de weg, de ander aan de rechterkant. Dat kan spanning geven! Maar we zijn verbonden door de Geest en we lopen samen op in geloof, hoop en liefde.

We roepen alle kerken op om elkaar op die basis van harte te aanvaarden en ruimte te blijven geven, ook in kerkelijke vergaderingen. Zo laten we ons dragen door de liefde van Christus, die de Heer is van de kerk van alle tijden.

Hoe nu verder

De besluitvorming van de synode is de uitkomst van een lang proces. Er is uitvoerig gestudeerd en gediscussieerd. Er zijn diverse rapporten verschenen. Voor kerkenraden is voldoende materiaal beschikbaar om tot een plaatselijke praktijk te komen. Daarom is afgezien van het instellen van een deputaatschap om de besluiten van de synode goed te laten landen in de kerken.

Toch is het denkbaar dat kerkenraden vragen hebben over de genomen besluiten of over hoe die besluiten plaatselijk uitwerking moeten krijgen. We bieden u als kerkenraad de mogelijkheid om dergelijke vragen te stellen via secretariaat@synode.gkv.nl. Er zal dan met u overlegd worden over hoe uw vraag het beste recht gedaan kan worden.

We bidden dat de besluiten dienstbaar zijn aan de vrede in de kerken!

Met broederlijke groet,
in Christus verbonden,
namens de generale synode,

ds. A. Koster,
scriba 2

Besluiten GS Goes 2020 inzake man, vrouw en ambt

Materiaal:

05-09-2020

1. besluiten van de GS Meppel inzake man, vrouw en ambt (Acta art.18);
2. brieven met verzoeken tot revisie van deze besluiten, te weten
 - a. GK Bussum-Huizen (15-11-2017);
 - b. GK Capelle aan den IJssel-Noord (18-05-2018 en 20-11-2019);
 - c. GK Zuidwolde Dr. (30-08-2018);
 - d. GK Ureterp (25-09-2018);
 - e. GK Vlaardingen (21-10-2018);
 - f. GK Rijnsburg (21-11-2018);
 - g. GK Kantens (07-01-2019);
 - h. GK Amersfoort-De Horsten (31-01-2019);
 - i. GK St. Jansklooster-Kadoelen (01-02-2019);
 - j. GK Baflo (21-02-2019);
 - k. GK Urk (15-03-2019);
 - l. GK Ommen-Noord/Oost (15-03-2019);
 - m. GK Vroomshoop (06-05-2019);
 - n. GK Katwijk (03-06-2019);
 - o. GK Mariënberg (01-07-2019);
 - p. GK Bruchterveld (20-06-2019);
 - q. GK Zuidbroek (09-07-2019);
 - r. GK Blije-Holwerd (19-08-2019);
 - s. GK Zaamslag (03-08-2019);
 - t. GK Ten Boer (12-09-2019);
 - u. GK Den Helder (01-10-2019);
 - v. GK Apeldoorn-Zuid (30-09-2019);
 - w. GK Hattem-Centrum (28-10-2019);
3. brieven met verzoeken tot verbetering van de onderbouwing van deze besluiten, te weten
 - a. GK Dronten-Noord (06-10-2018);
 - b. GK Groningen-Noord/West (19-11-2018);
 - c. GK Haren (16-10-2018);
 - d. GK Amersfoort-Zuid (10-0-2019);
 - e. GK Wezep (10-01-2019);
 - f. GK Assen-Marsdijk (21-01-2019);
 - g. GK Soest-Baarn (03-06-2019);
 - h. GK Bunschoten-West (04-07-2019);
 - i. GK Axel (11-07-2019);
 - j. GK Balkbrug (13-07-2019);
 - k. GK Heemse en GK Baalder (15-08-2019);

- l. GK Schildwolde (22-08-2019);
 - m. GK Veenendaal-Oost (16-09-2019);
 - n. GK Valkenburg ZH (23-04-2019);
 - o. GK Waardhuizen c.a. (19-09-2019);
 - p. GK Emmeloord (14-10-2019);
 - q. GK Drachten-Oost (22-10-2019);
 - r. GK Capelle aan den IJssel-Zuid/West (11-11-2019);
 - s. GK Gouda (09-11-2019);
 - t. GK Zuidlaren (11-11-2019);
 - u. GK Zeist-De Bilt (02-12-2019);
4. zeventien brieven van buitenlandse zuster- en contactkerken waarin grote zorgen worden geuit naar aanleiding van deze besluiten; voor een volledig overzicht, zie bijlage X
 5. rapport van de commissie revisieverzoeken *'Elkaar van harte dienen'* (19-06-2020)
 6. aanbiedingsrapport commissie revisieverzoeken (17-08-2020)

Besluit 1:

met instemming kennis te nemen van het rapport van de commissie revisieverzoeken *'Elkaar van harte dienen'* (hierna te noemen: het commissierapport).

Grond:

Het commissierapport biedt een zorgvuldige studie van het onderwerp 'man, vrouw en ambt', die blijkt geeft van eerbiedig omgaan met de Schrift. Deze studie vormt een goede basis voor de beantwoording van de revisie-, de verhelderings- en de verbeteringsverzoeken die vanuit de kerken zijn ingediend naar aanleiding van de besluiten van de GS Meppel 2017 inzake man, vrouw en ambt.

Besluit 2:

de verzoeken af te wijzen om de besluiten weg te nemen waarmee de GS Meppel 2017 de openstelling van de ambten van diaken, ouderling en predikant voor vrouwen mogelijk maakte.

Grond:

Het commissierapport toont aan dat het mogelijk is om op basis van eerbiedige en zorgvuldige afweging van de Schriftgegevens te komen tot de overtuiging dat de ambten voor vrouwen openstaan.

Besluit 3:

- a. in zoverre tegemoet te komen aan de ingebrachte bezwaren tegen de besluiten 3 t/m 6 van de GS Meppel 2017, dat zij die besluiten en hun gronden vervangt door de uitspraak dat er op basis van verantwoorde Schriftuitleg in de kerken ruimte mag zijn voor de overtuiging en praktijk dat mannen en vrouwen op gelijke wijze geroepen kunnen worden tot alle taken in de kerk, ook tot de dienst in de ambten; daarmee behouden beide overtuigingen en praktijken hun volwaardige plaats in de kerken.

- b. het laatste deel van besluit 6 a van GS Meppel 2017 te handhaven: in de generale regeling preekbevoegdheid artikel 1 het woord 'mannelijk' te laten vervallen.

Gronden:

1. Het commissierapport geeft op basis van een samenhangende Schriftuitleg een verantwoorde onderbouwing van deze visie, die de grond vormt voor deze uitspraak.
2. In de gronden onder de besluiten 3 t/m 6 van GS Meppel 2017 vertoonde de fundering vanuit de Schrift te weinig samenhang. Kerken in binnen- en buitenland brachten terecht bezwaren hiertegen in.
3. Als gronden voor de afwijzing van de ingebrachte bezwaren gelden met name de volgende kernpunten uit de Schriftuitleg in het commissierapport:
 - a. Er zijn goede exegetische argumenten voor een uitleg van de zogenoemde zwijgtteksten waardoor deze geen reden zijn om vrouwen uit te sluiten van een kerkelijk leer- of regeerambt.
 - b. Er zijn goede exegetische argumenten voor een uitleg van 1 Timoteüs 2:11-14 waardoor dit gedeelte niet gehanteerd moet worden als tijdloos kader voor de uitleg van Genesis 1-3 (met een 'scheppingsorde' waarin vrouwen een ondergeschikte positie hebben).
 - c. In Genesis 1-2 ligt de nadruk op de eenheid en de wederkerige dienstbaarheid van man en vrouw. Hoewel man en vrouw verschillend (mannelijk en vrouwelijk) zijn geschapen is aan hen beiden de opdracht gegeven de schepping tot ontplooiing te brengen. Er zijn goede redenen om niet uit te gaan van onderschikking maar van gelijkwaardigheid.
 - d. In Genesis 3 blijkt dat de zonde de oorspronkelijke eenheid en wederzijdse dienstbaarheid torpedeert. De straf die Eva ten gevolge van de zondeval treft, t.w. onderworpen zijn aan de heerschappij van haar man, is geen ethische richtlijn voor een door God gewilde onderworpenheid van vrouwen aan mannen, maar een vloek van Godswege die vanuit de verlossing in Christus bestreden en zo veel mogelijk overwonnen moet worden. Daaruit kan moeilijk een duurzame hiërarchie van mannen boven vrouwen worden afgeleid.
 - e. Waar in het Nieuwe Testament met name door de apostel Paulus gesproken wordt over man en vrouw, ligt opnieuw de nadruk op de eenheid en gelijkwaardigheid (1 Kor. 11:11; Gal. 3:28).
 - f. In het Nieuwe Testament staat dienstbaarheid voor de volgelingen van Christus centraal. Naar het voorbeeld van onze Heer wordt van allen de houding gevraagd: niet heersen, maar dienen. Er wordt daarbij geen nadruk gelegd op het verschil tussen mannen en vrouwen. Bij het verrichten van bijzondere diensten is onderscheidend welke gaven bij welke taken passen (1 Kor. 12:4-11).
 - g. Wanneer 'herstel van de verhouding van mannen en vrouwen als overwinning van de vloek ten gevolge van de zonde' een doorgaande lijn in de heilshistorie is, zijn verschillende oudtestamentische gedeelten te lezen als signalen van dit herstel. Ook waar aangesloten wordt bij de bestaande cultuur, waarin vrouwen ondergeschikt zijn, zijn er gegevens die gelezen kunnen worden als kritische tendensen tegenover die cultuur.

Besluit 4:

- a. de besluiten 7 en 8 van de GS Meppel te vervangen door de uitspraak dat het tot de vrijheid van de kerken behoort om te bepalen of en wanneer ook vrouwen geroepen worden tot dienst in één van de ambten.
- b. de bezwaren af te wijzen tegen besluit 7 van GS Meppel 2017 dat het mogelijk maakte de besluiten m.b.t. man, vrouw en ambt direct in de kerken ten uitvoer te brengen.

Gronden:

1. Anders dan we in onze kerkelijke praktijk - stilzwijgend dan wel uitdrukkelijk - gewend waren neemt de diversiteit in vormgeving van de eredienst en invulling van de ambtelijke taken in onze kerken toe. We zullen opnieuw moeten leren, vanuit de Schrift en van onze voorouders, dat daardoor de eenheid van het kerkverband niet wordt aangetast.
2. In deze ontwikkelingen moet elke kerk met het oog op het bewaren van de rust en vrede in de gemeente haar eigen positie en tempo kunnen bepalen. Daarbij kunnen de volgende overwegingen dienstbaar zijn:
 - a. De kerkstructuur die in het Nieuwe Testament herkend kan worden, sluit aan bij de sociaal-maatschappelijke structuur uit die tijd en is daarom niet in alles normatief voor onze kerkstructuur en de invulling van de ambten (Zie commissierapport, hoofdstuk 'Niet heersen maar dienen').
 - b. De eenheid van de kerk ligt in haar ene Heer, Jezus Christus en wordt bepaald door de waarheid die de Schrift ons leert: de ware en volkomen leer, samengevat in de geloofsbelijdenissen (KO, art. A1); de vraag naar de openstelling van de ambten voor vrouwen maakt daar geen deel van uit.
 - c. De Schrift leert ons in het Nieuwe Testament hoe we moeten omgaan met verschillende opvattingen binnen de kerk (zie het commissierapport, hoofdstuk 'Diversiteit en eenheid').
3. Waar de invulling van de ambten tot de vrijheid van de kerken behoort en de kerkelijk eenheid niet in het geding is behoren kerken elkaar in meerdere vergaderingen daarin ook te respecteren en geen druk te leggen op het geestelijk samenleven van de kerken in lijn met het bepaalde in art. A2.1 KO; waar nodig kunnen daarover afspraken worden gemaakt.

Besluit 5:

in afwijking van de GS Ede 2014 uit te spreken

- a. dat er, behalve voor het spreken over twee lijnen in de Schrift (gelijkwaardigheid maar ook verschil in verantwoordelijkheid tussen mannen en vrouwen) ook ruimte is om te spreken over één lijn van gelijkwaardigheid, beschadigd door zonde en vloek maar hersteld in Christus;
- b. dat in dit kader een bezinning rond de ambtsstructuur niet nodig is voor de beantwoording van de vraag of ook zusters geroepen kunnen worden tot dienst in het ambt.

Gronden:

1. Het commissierapport toont aan dat het spreken over één lijn goed is te onderbouwen vanuit de Schrift, zonder het spreken over twee lijnen te veroordelen.
2. Een bezinning rond de ambtsstructuur zou alleen dienend zijn wanneer in die ambtsstructuur recht gedaan moest worden aan een verschil in verantwoordelijkheden tussen mannen en vrouwen.

Besluit 6:

het bezwaar af te wijzen dat GS Meppel 2017 onvoldoende rekening gehouden heeft met de bezwaren van zusterkerken.

Gronden:

1. Hoewel dit in de gronden van het besluit helaas niet terug te lezen is, is zowel in het deputatenrapport aan GS Meppel als in de besprekingen ter synode, o.m. tijdens de buitenlandweek, ruim aandacht gegeven aan de inbreng vanuit de zusterkerken.
2. Bezwaren van zusterkerken zijn alleen reden om een besluit niet te nemen wanneer het gaat om zaken die deel uitmaken van wat bepalend is voor de eenheid van de kerk (zie grond 3 onder besluit 4).

Besluit 7:

het bezwaar af te wijzen dat de besluiten van GS Meppel blijken geven van een 'nieuwe hermeneutiek'.

Grond:

Een gewijzigde uitleg van teksten of toepassing van Schriftgegevens op de vragen m.b.t. man, vrouw en ambt betekent niet dat op een andere manier met de Schrift wordt omgegaan.

Besluit 8:

het bezwaar af te wijzen dat deputaten 'M/V en ambt', aangesteld door GS Ede 2014, van GS Meppel 2017 ten onrechte decharge hebben ontvangen.

Grond:

Volgens art. 9 sub 1 en 2 van de Huishoudelijke regeling voor de generale synode zijn het verlenen van decharge en het inhoudelijk beoordelen van rapporten en voorstellen van deputaten niet aan elkaar gekoppeld.

Besluit 9:

het bezwaar af te wijzen tegen de opwekking van GS Meppel aan de kerken om zorgvuldige regelingen te treffen met het oog op de aanstelling van mannen en vrouwen in niet-ambtelijke diensten.

Grond:

het bezwaar richt zich tegen een veronderstelde 'bevestiging naar analogie van de bevestiging in het ambt'; de opwekking van de synode is ruimer en beoogt niet meer dan de bescherming van zowel degenen die een

bijzondere taak vervullen als de gemeente.

Besluit 10:

- a. deze besluiten met het onderliggende commissierapport toe te zenden aan:
 1. de kerken die revisie hebben verzocht;
 2. de kerken die een brief hebben geschreven met verzoek om nadere onderbouwing, heroverweging of herformulering, geen revisieverzoek zijnde;
 3. de (voormalige) buitenlandse zusterkerken, die de synode over het besluit van de GS Meppel een brief hebben geschreven;
 4. naar de ICRC die vanwege de genoemde besluiten van de GS Meppel 2017 het lidmaatschap van de Gereformeerde Kerken heeft opgeschort.
- b. de revisie verzoekende kerken en de genoemde buitenlandse kerken elk een aparte brief als antwoord te sturen.